

DEMOCRÀCIA, SOSTENIBILITAT I COMUNITAT HUMANA

FONAMENTS TEÒRICS I PRÀCTICS DE DEMOCRÀCIA I DEMÒTICA

Juliol de 2002

I- Democràcia i sostenibilitat

1. **Sostenibilitat o desenvolupament sostenible:** “Aquell que permet la pervivència, salut i evolució natural o realització de totes les realitats existents (persones, comunitats, espècies biològiques, nacions, cultures, llengües, recursos naturals, pensaments, tradicions, religions, etc.) en termes d’igualtat, equilibri i respecte recíproc”; “Aquell que permet satisfer les necessitats de les generacions presents sense comprometre les de les generacions futures” (informe Brundtland, ONU)

2. **La degradació ambiental, social i cultural actual** és el fruit de la suma de tots els comportaments individuals i col·lectius. Si no és causa només dels poders oficials, tampoc ells sols podran aturar-ho. Ans al contrari, normalment s’atribueix als poders oficials (estats), en complicitat amb els grans interessos econòmics privats, les actuals polítiques insostenibles.

Efectes (impactes) a nivell global: pobresa creixent –la distància entre països rics i pobres s’ha triplicat els darrers 40 anys; 225 persones posseeixen més béns que la meitat de la humanitat junta-, guerres –avui fins i tot en directe-, degradació ambiental –25 milions de refugiats ambientals per desertització, canvi climàtic, sequera, grans contaminacions-, milers de morts humanes diàries per fam i malalties curables, el 90% de les llengües i cultures en vies de desaparició –inclosa la nostra-, desaparició d’espècies animals –entre 10 i 40 cada dia-,etc. El món continua dividit entre rics i miserables i, paradoxalment, el grau de felicitat no és gaire alt en cap bàndol.

A nivell local i comarcal, els territoris es van convertint en objecte de nombroses especulacions urbanístiques i viàries: nous camps de golf associats a operacions urbanístiques, polígons industrials fora de lloc, proliferació de grans superfícies comercials en detriment del comerç familiar, complexos lúdics massificadors, barris que van esdevenint morts, amenaces viàries destructores de sistemes naturals i agraris (4t cinturó, TGV i noves carreteres, a part de les moltes ja existents), pla hidrològic, urbanitzacions difuses, insuficient transport públic, bosses d’immigració no integrades, colonització lingüística i cultural, i una llista que de segur cadascú faria molt llarga.

“En aquest món de segur que hi ha prou recursos per satisfer les necessitats de tothom, però no pas per satisfer la cobdícia de cadascú” (Gandhi)

3. **Llibertat, igualtat, fraternitat i sostenibilitat:** la revolució francesa va activar el camí de la llibertat i la russa la de la igualtat, però el món segueix estant en mans d’uns 200 estats que sotmeten prop de 5.000 nacions, i d’uns pocs poders econòmics privats que exploten persones i bona part dels recursos planetaris. Resta pendent, per tant, la revolució de la fraternitat (entre persones i pobles) i la de la sostenibilitat (ambiental i cultural).

4. **Què cal fer? i, qui pot garantir que es posa en pràctica?** Fa segles que hi ha formulades propostes per un món més just: capitalisme comunitari, renda bàsica i moneda telemàtica (www.chaloux.org), Ecoconcern, taxa Tobin (Attac), impost sobre la terra (George), internalització de costos ambientals i socials, condonació del deute extern (ONGDs, Demos), consum local i responsable, reequilibri i respecte ecològic del territori, banca ètica, transport públic, ecoeficiència, educació i mitjans de comunicació plurals i independents, pensament holístic, autodeterminació dels pobles, manteniment de la diversitat cultural, ecolingüisme, etc. La via exclusivament política continua demostrant el seu fracàs, i les mobilitzacions populars reaccionàries esdevenen insuficients. Per tant, només una represa de la responsabilitat per part del conjunt de les persones podrà passar-ho de la teoria a la pràctica. L’acció i treball individual són necessaris, però no suficients: cal l’acció col·lectiva.

5. **Per la sostenibilitat cal consciència i, per la consciència cal participació:** El canvi de comportaments cap a la sostenibilitat no és possible sense la consciència (no només individual, sinó col·lectiva i global) del conjunt de les persones i activitats de tots els territoris del planeta. La consciència només es pot generar a partir d’informació de qualitat (plural, comprensible, objectiva, comparable), i aquesta només és possible des de la participació col·lectiva. Per tant, podem afirmar que la sostenibilitat no és possible sense la democràcia (participativa per definició).

Aquesta realitat ja és reconeguda i reclamada per múltiples estaments, tant oficials (Programa de les Nacions Unides pel Desenvolupament, centenars d’ajuntaments – Sitges, Cardedeu, Rubí, Villa El Salvador (Perú), Porto Alegre (Brasil) i moltes altres ciutats-, convenis i tractats oficials internacionals, Agenda 21-ONU, etc.) com per moviments socials (moviments antiglobalització, iniciativa Demos, plataforma Attac, moviment cap a l’Assemblea dels Països Catalans, Fòrum Social Mundial, fòrums cívics, etc.). Però no deixen de ser encara models parcials.

6. **Democràcia:** demos (del grec: poble) i cràcia (del grec: força): veu del conjunt d’una comunitat a qualsevol nivell (llar, municipi, comarca, país, nació, etc.). Es tracta doncs de la veu i decisió de persones col·lectives, fruit del consens de tots els seus integrants que n’assumeixen la responsabilitat, no pas d’una part (majoria) de veus individuals. Es fa imprescindible així el procés: informació-diàleg-decisió, avui inexistents de manera plena.

7. **La Iniciativa legislativa**, en democràcia, la té el poble. Els estaments oficials (polítics i tècnics), al seu servei, l'han de posar en pràctica. Actualment, el poble renuncia a aquest dret, delegant la seva responsabilitat als governs, quan les responsabilitats no es poden delegar.
8. **Democràcia no és només consulta ciutadana**: cal diferenciar entre la primera, que és extensiva, sobirana i potencialment total, i els múltiples mètodes dirigistes de consultes ciutadanes, referèndums, enquestes, mostres representatives, etc.
9. **Emancipació col·lectiva**: igual que per decidir sobre tots els seus actes una persona adulta s'emancipa o s'autodetermina (esdevé independent), per a la democràcia veritable cal que tots els nivells comunitaris s'autodeterminin, s'emancipin, esdevinguin independents dels altres nivells comunitaris, dels poders oficials i dels poders privats. Si el poble no és independent per decidir sobre tots i cadascun dels afers públics, no pot existir democràcia, i tampoc si no disposen d'un espai d'informació, diàleg i decisió, és a dir, l'assemblea de la comunitat.
10. **Legitimitat i deure**. Persona madura, sigui individual o col·lectiva, és la que assumeix drets i deures (responsabilitats), que s'emancipa o autodetermina. Abans que el vot delegador hi ha el dret a la decisió directa. Tots aquells que renunciïn a participar en l'assemblea del seu veïnat renunciïn a participar en la presa de decisions col·lectives i a assumir els seus deures col·lectius, igual com fan avui p.e. els que opten per no votar. Els que hi participen, per tant, decideixen legítimament. *Només l'assumpció de deures globals genera drets globals.*
11. **Legal no sempre vol dir just o legítim**. És legítim constituir assemblees populars a voluntat dels seus membres, car la sobirania rau en el poble. Caldrà adequar-hi després les legislacions. Mentrestant, i com practicava Gandhi, és legítim desobeir tota norma injusta o il·legítima, assumint-ne les conseqüències.
12. **Les dues vies principals cap a la democràcia (participativa, de base, directa)**: (1) via política (dels estaments polítics –del grec: polis): des d'alguns governs (bàsicament municipals) s'estimula la participació ciutadana, si bé de manera dirigista, i (2) via demòtica (popular –del grec: demos): la iniciativa la pren el poble, que s'autoorganitza en assemblees de pocs membres (per ser operatives), atomitzades i articulades als diferents nivells territorials. Quan aquestes són prou participades, esdevenen fortes, retornant el poder de decisió directe al poble.
13. **Els emergents moviments assemblearis o de democràcia (participativa)** no es tracten, doncs, de cap partit polític, sinó de la recuperació de la veritable democràcia de base, de baix a dalt, la força del conjunt del poble, independentment de les afinitats polítiques, procedència o ocupació, recuperant així la cohesió social, la il·lusió col·lectiva, la vida veïnal, l'acolliment als nouvinguts, la fraternitat, la solidaritat, la defensa del bé públic.
14. **Consens**: és l'acord d'un conjunt de persones, malgrat puguin partir d'opinions o interessos privats diferents, amb voluntat cordial de buscar allò que beneficiï al conjunt. És la veritable democràcia (voluntat del conjunt del poble). El vot, per tant, no és estrictament democràtic: genera guanyadors i perdedors; només es fa la voluntat d'una part del poble; es fonamenta en la cultura de l'enfrontament, de la no acceptació de contradiccions (no dialèctica), i en la urgència que impedeix construir consens.
15. **Assaig i error**: la natura ha evolucionat així en milions d'anys, i és així com aprenem a caminar tot ésser viu. L'actual proteccionisme o paternalisme (“el poble no pot decidir; es podria equivocar”) i l'infantilisme popular (“ja decidiran per nosaltres”) impedeix la maduració col·lectiva i deixa via lliure a l'actual degradació.
16. **Cultura dialèctica**: Ens cal, primer de tot, reeducar-nos en el veritable diàleg, en una nova cultura que accepti les contradiccions i diferències, la diversitat, mitjançant el diàleg i la fraternitat, començant a construir consensos a partir d'allò que uneix. Cal abandonar el desig d'immediatesa: el consens i el canvi vers la democràcia i la sostenibilitat de segur que seran lents.
17. **Principi de partida**: si bé l'únic principi de funcionament a l'hora d'acordar res hauria de ser el consens, pot ser útil de partida basar-se en el principi de sostenibilitat o respecte radical i igualitari a totes les realitats, sense jerarquies, que es pot traduir, per ordre de rang, en el respecte als drets universals ambientals i als drets universals humans nacionals, els socials i els individuals. Tots són necessàriament compatibles.
18. **El castell o l'arbre de les assemblees**: No és senzill organitzar les nostres comunitats humanes de manera que tots hi puguem participar. Ens duria molts anys d'assaigs i errors trobar la manera d'implantar una veritable democràcia participativa. Proposem d'adoptar, per tant, el model que ofereix la secció de Germanies de la Fundació Randa, fruit de dècades d'estudi i d'investigació d'experiències històriques i actuals. Constituir l'assemblea de cada comunitat territorial no suposa, d'aquesta manera, una dedicació significativa en temps ni esforç; es tracta de reconstruir el “sistema nerviós” de la comunitat humana.
- “Un país –sigui municipi, comarca, nació o de qualsevol altra escala- sense poble organitzat esdevé un cos social, cultural i territorial sense ànima, presa fàcil dels carronyaires que sempre vigilen des dels aires elevats del poder”. (L.M. Xirinacs)*
19. **EL PAPER DE CADASCÚ**: per a la revolució de la democràcia només cal començar per dedicar una o dues hores al mes a participar en la corresponent assemblea de carrer o barri, per tractar primer els afers més propers i, a partir d'aquí, anar teixint i articulant progressivament la força del poble cap als nivells territorials superiors: municipi, comarca, país, nació... Cada assemblea es constitueix, d'aquesta manera, per un portaveu de la voluntat

de l'assemblea del nivell territorial menor, agrupats sempre en petit nombre (7-9 màxim), fins bastir l'arbre de l'assemblea de cada nació, amb les arrels ben fonades fins cada llar, fins la masia més aïllada i fins bastir el bosc de l'Assemblea d'assemblees de les nacions unides. És la nostra responsabilitat, doncs, començar per la nostra.

II- Organització de la comunitat humana

00.- **L'espai públic de la comunitat humana.**- Després de commemorar els cinquanta anys de l'assassinat de Gandhi (1948), patriota indi d'abast universal, retem-li homenatge eficaç i pràctic, tot intentant portar a la pràctica la seva major innovació social: dotar a la comunitat humana d'un organisme en retroalimentació de compensació, de control del poder oficial de l'Estat i de control dels poders particulars més o menys ocults, des de la base del poble, tradicionalment sotmès o dotat de mitjans insuficients per compensar l'autoritarisme oficial dominant i els poders privats gegantins, mitjançant l'enfortiment d'una àrea pública, popular, la *res publica*, “la cosa del poble púber”, adult. Aquesta no és una proposta fonamentalment ni política ni econòmica. És una proposta estrictament social humanista, al marge de la necessitat d'altres complements no estrictament socials per a la viabilitat d'una societat humana: per això l'hem titulada: “Comunitat humana”. “Comunitat” no ve de “cum unitate”, ans de “cum munere”, amb regals, presents, ajuts, defensa mútua, companyonia, solidaritat, agermanament, fraternitat. La llibertat i la igualtat ja han estat objecte de profunds estudis i esforçades experiències, al llarg dels darrers dos últims segles.

01.- **La font de la sobirania.**- La font de tota sobirania -plenitud de llibertat i de responsabilitat- resideix en l'interior de cada comunitat i cal que s'exerceixi des del seu àmbit propi. És aquesta una doctrina generalment admesa en el pla dels principis i en la primera línia del text de les constitucions d'aquells estats que es volen democràtiques.

02.- **Individualisme massificador.**- Els poders antidemocràtics intenten engrunar la comunitat en els seus components individuals per a segrestar la font de la sobirania, fins i tot en els Estats que es diuen democràtics. Individualisme majoritari dels espoliats (la puça) i individualisme minoritari i estatisme dels espoliadors (l'elefant). Les persones individualitzades esdevenen massa fàcilment manipulable (la *plebs* dels grecs), com una pila de fullaraca que el vent s'endú, mentre que organitzades en assemblees esdevenen poble (*demos* en grec), com un arbre ben arrelat a terra.

03.- **Promoció de la democràcia.**- La democràcia només pot ser possible mitjançant el desenvolupament d'una xarxa, de naturalesa no política sinó popular (demòtica), no definitiva ans provisional, promotora de comunitats lliures i responsables: des de la més humil llar de solteria i la masia més aïllada fins a la comunitat nacional o internacional majors.

04.- **Cap a la societat orgànica vivent.**- Tan bon punt és constituïda la comunitat, cessa el representant de la xarxa, talment la bastida per la construcció d'un edifici, i la comunitat entra a formar part del castell sòlid de les comunitats de comunitats: llar, escala, carrer, barri, districte, municipi, comarca, regió, país, etc. Mentre no es fan efectives les comunitats, funciona la xarxa promotora, bastimentada provisional, que permet construir l'edifici definitiu. La realitat estable de comunitats subsidiàries definitives, respectades per tots els partits, més enllà de llurs interessos particulars, constituirà una autèntica i simbiòtica societat orgànica sòlida, adaptativa i comunicativa, d'efectes multiplicadors insospitats, base imprescindible per a què les lluites polítiques, inevitables en una societat rica en pluralitats, no destrueixin els valors comuns sense tuteles paternalistes.

05.- **Comunitat.**- Una comunitat és un grup d'individus o de comunitats de nivell immediat inferior units lliurement, d'igual a igual, amb voluntat explícita de constituir-se en persona social, subjecte col·lectiu de llibertats i de responsabilitats amb una finalitat que pot ser o bé especial o bé global.

06.- **Comunitat troncal.**- Les comunitats amb finalitat global, que volen vetllar en totes direccions i davant de qualsevol eventualitat les conveniències, valors i necessitats dels seus components (omniresponsables). Són les més determinants, les més urgents, les de més transcendència i constitueixen objecte prioritari de la nostra promoció compromesa amb una globalització harmònica. En diem comunitats troncals o veïnals, i són: la llar o comunitat de convivència, la comunitat o associació de veïns (casa, carrer, barri, districte, etc.), la comunitat municipal, la comarcal, la regional, la comunitat de país, la nacional, la gran ètnica..., la civilitzacional, ... la mundial.

07.- **Comunitat i assemblea.**- Aquestes comunitats, amb la corresponent Assemblea única, com al seu òrgan institucionalitzat d'expressió, de debat i de decisió, sempre oberta a tots els components comunitaris, no s'han de confondre amb les institucions polítiques, oficials o estatals a qualsevol nivell (Ajuntament de barri o de districte o municipal, Consell cantonal, comarcal o regional, Generalitat o Junta, Estat, Consell, ONU) i en elles –mitjançant la voluntat dels seus components- rau la única arrel de tota sobirania.

08.- **Nivells, competències.**- Caldrà atendre a la voluntat popular en l'adopció dels diferents nivells d'aquest castell humà de comunitats de comunitats (assemblea d'assemblees). En cada lloc es poden observar gradacions de diferent densitat de graons. També caldrà discernir en cada cas amb saviesa, de baix a dalt, la cessió de competències apropiades a cada nivell segons el principi de subsidiarietat (0.15).

09.- **L'espai públic.**- Aquest dret fonamental es funda en què entre la privacitat interna de l'individu, de les entitats i de les comunitats (*àmbit privat*) i l'oficialitat de l'Estat (*àmbit oficial*) existeix un territori de molta importància, on la unió fa la força dels febles, fagocitat històricament pel liberalisme individualista salvatge i per l'estatisme totpoderós. És la vida pública de la comunitat en la base (*àmbit públic*), allò que constitueix el **poble**, font i fonament de tota sobirania comunitària, expressada per aquella Assemblea oberta que es feia antigament en *l'ágora*, el *fòrum*, la plaça major.

10.- **No és la societat civil.**- Parlem de poble i no de societat civil perquè aquesta sol ser elitista i estar formada per corporacions poderoses, sovint molt lligades al poder estatal i molt dependents d'ell, en definitiva, paraestats. Tampoc és la *ciudadania*, que designa pertinença individual a un estat determinat; estar sota el seu control legal.

11.- **Comunitats no troncales.**- Les comunitats no troncales, amb finalitat especial o sectorial, que en diem comunitats brancales o transversals, també cal que siguin autònomes internament, però cal que demanin sempre permís en llurs actuacions a les troncales en els seus respectius àmbits.

12.- **El teixit comunitari.**- Caldrà que les comunitats troncales aprenguin a viure en autèntica democràcia interna. Fóra un bon servei dels partits ajudar a aquesta pedagogia en comptes de desinformar, retenir informació, substituir i suplantar constantment l'opinió i la decisió públiques, això és, del poble adult.

13.- **Obligacions.**- Només seran obligatòries les conclusions consensuades (unió cordial) i contractades (pacte tècnic), expressió de la decisió pública, i només ho seran per a la comunitat dels participants en el consens (*fides*) / contracte (*foedus*). Ella serà també qui gaudirà dels seus fruits. Allò que no es pacta cordialment roman de plena llibertat de les persones elementals que componen la comunitat.

14.- **Principi de subsidiarietat.**- El conjunt del castell de les comunitats sempre es regirà pel principi de subsidiarietat: “que no faci la comunitat alta allò que pot fer la més bàsica”. (Es tendirà a reduir, així, l'actual i creixent *macrocefàlia* i control dels estaments oficials: “tot és mèrit o culpa dels governs”, i a la corresponsabilització). Les assemblees cal que siguin independents, autoorganitzades i que es vagin dotant de fons propis (públics) al servei del consens del poble (“*capitalisme comunitari*”, vegeu www.chaloux.org).

15.- **Funcionament de l'assemblea.**- Per arribar a consens / contracte en una sessió d'Assemblea cal una estona (limitada) d'informació pública eficaç i una altra estona (limitada) de formació d'opinió pública, mitjançant el debat, en igualtat d'oportunitats, dins del major respecte per l'opinió de l'altre. L'afany proselitista d'una part de l'Assemblea de dominar-ne la totalitat és una agressió directa a la democràcia. Ésser demòcrata és sumar la teva voluntat a la de l'altre, no assimilar la de l'altre a la teva.

16.- **Components de l'assemblea.**- Cal que les comunitats troncales sempre estiguin obertes a noves persones (individuals o col·lectives) del seu àmbit, abans no integrades en llur assemblea. Tanmateix, una comunitat de poques persones, però oberta a totes les altres de la comunitat, té legitimada la plenitud de sobirania: compten els que hi són compromesos. Els que es desenten no compten.

17.- **Diversitat i identitat.**- En conseqüència, tota comunitat troncal és oberta a tota ideologia, tendència o característica, mentre no atempti a la pròpia vida de la comunitat que cal que creï la seva pròpia personalitat, identitat, espiritualitat i, en suma, el seu caràcter. Només si la comunitat és organitzada pot fer de *membrana*, gràcies a la qual existeix la vida, en permetre l'entrada d'allò que és bo i en ser impermeable a allò destructiu.

18.- **Apoliticitat**.- Ella, com a tal, mai no pretindrà presentar candidatura electoral pròpia en salvaguarda de la font de sobirania de què n'és la dipositària radical i en salvaguarda del seu pluralisme bàsic.

19.- **Associacions de veïns, de municipis, de comarques...**- Creiem que les assemblees comunitàries troncal haurien de gaudir en les constitucions, en els estatuts, en les cartes municipals, etc., d'un estatut legal més alt que el dels partits, el dels sindicats o el dels exèrcits, Estatut Suprem, que això vol dir *sobirà*. Allò que a nivell de barri més s'assembla a les comunitats troncal són les associacions de veïns (i botiguers, oficinistes, etc.). Si no són prou democràtiques ni se senten prou sobiranes caldrà ajudar a promocionar-ne la democràcia interna i la corresponsabilitat. Els manca, potser, l'auto- i l'heteroreconeixement de la sobirania radical. A nivell supramunicipal (de país) cal dir la mateixa cosa de les federacions de municipis que hauran de (supra)federar-se cap a munt per a esdevenir la comunitat, per exemple, del Principat de Catalunya, amb la seva corresponent assemblea i, a nivell comarcal, per a esdevenir la comunitat i assemblea comarcals també corresponents. Cal que un mateix individu exerceixi la seva responsabilitat democràtica en totes les comunitats troncal en què participi: primera i segona residència, lloc de treball fix, etc.

20.- **Feina difícil i esforçada**.- La comunitat troncal no és fàcil ni còmoda. En un món ferotgement individualista cal aprendre a comunicar amb fluïdesa amb les persones amb les quals ens ha tocat de conviure. Fins i tot si són adversaris socials, econòmics o polítics. No són persones triades per amistat o per alguna finalitat concreta comuna, són, simplement, el proïsme, els pròxims, les persones humanes properes en tant que persones humanes. Abunden odis, enveges, antipaties, sovint inconfessades, tot i que molt determinants. Però "cal llaurar amb els bous que tenim", "¿permetran els mariners que llurs baralles enfonsin la barca?" Cal saber treballar per a la concòrdia, l'antídoto de la guerra, de la confrontació. No guanyarà sempre ni de bon tros la meua opinió, per important que em sembli. Cal saber perdre. Si tan desencertada és la proposició guanyadora, ja reflexionarà després la comunitat davant de les males conseqüències. S'avança en la vida per assaig i error. No es pot estalviar aquest dur aprenentatge. Poques mamàs o papàs. L'autoritat moral cal guanyar-se-la.

21.- **Iniciació**.- Fóra bo, al llarg de l'educació, d'anar iniciant, mitjançant un sistema de proves a superar, els nens i els joves, gradualment, en vista al compromís amb comunitats d'àmbit creixent, amb festa i cerimònia incloses. A major generositat, a major magnanimitat, opció a col·laborar en una comunitat més alta. I serà bo, al llarg de la vida corrent, d'anar iniciant, amb situacions a superar, els sobrevinguts, els immigrants, gradualment, al coneixement i al compromís amb les comunitats a les que han arribat, també amb festa i cerimònia incloses.

22.- **La feina a fer: el dins**.- Els quatre punts cardinals de la feina a fer, a partir del nivell on s'ha començat, són: A.-El dins. La tasca primera d'una comunitat / assemblea troncal és d'assumir la realitat sencera del propi àmbit (física, social, econòmica, moral, cultural, espiritual, ètnica, pedagògica, festiva, etc.) i tractar del seu desplegament en plenitud per via de subsidiarietat (0.15). Cura del cos i cura de l'ànima de l'àmbit propi. Inclosos, amb atenció d'hospitalitat sagrada, els immigrants no invasius i oberts a la realitat social local a on han anat a raure.

23.- **La feina a fer: els veïns**.- B.- El fora. La tasca segona és de cercar amics i coneguts, sobre tot, en els àmbits veïns per animar-los a constituir llurs respectives comunitats / Assemblees troncal del nostre mateix nivell, compromeses amb la nostra.

24.- **La feina a fer: la base**.- C.- L'avall. La tercera tasca és d'ajudar els grups d'àmbit més reduït components de la nostra comunitat a constituir-se ells també en comunitats / assemblees troncal fins a arribar en el descens a l'enfortiment de les llars i dels individus, última i fonamental base de tot l'edifici social.

25.- **La feina a fer: l'altura**.- D.- L'amunt. La quarta tasca és d'ajudar a la nostra comunitat i a les comunitats veïnes, segons àmbit de tradició vivent o de nova conveniència palesa, a constituir la comunitat i assemblea de nivell immediatament superior, amb els seus consensos / contractes propis, cara, a la llarga, d'abastar el món sencer amb una societat digna i fraternal.

26.- **La forma de lluita**.- Tot i trobar legítima tota forma de lluita en la defensa de la pròpia comunitat oprimida (tal i com recull la Declaració Universal dels Drets Col·lectius dels Pobles i l'ONU), apel·lem a un alt sentit ètic per proposar, com a via millor, l'acció no violenta gandhiana innovadora, que recicla, que tanca el circuit autoritat → poble, poble → autoritat, que "institucionalitza" l'acció del poble vers l'autoritat amb les següents eines d'acció:

- a) cooperació amb l'autoritat (allò que tradicionalment s'ha dit obediència)
- b) denúncia contra l'autoritat (quan la consciència exigeix de fer-ho)
- c) no cooperació amb l'autoritat (vaga, objecció de consciència)

d) desobediència civil (comissió de delictes just de llei o reglament injusts)

e) solució alternativa (“si no trobes camí, fes-te’l”)

En els casos b, c, d i e, tot assumint les represàlies del sistema establert.

La força i legitimitat del poble organitzat des de la base creixerà a mesura que creixi el seu nombre de membres.

27.- **Immediatesa i senzillesa** .- Aquest projecte és lent, difícil i ambiciós. Al costat de grans satisfaccions, generarà també moltes contradiccions i dificultats. Sabem de l’existència d’immensos interessos creats que s’hi oposaran. No pretenem uns pocs arreglar el món sencer. Però començar per allò, que és més pròxim, és possible. Fugirem de deixar-nos devorar pels nostres propis desigs i ideals. Tractarem de fer només allò que està al nostre abast i d’expandir-lo per convicció, no per imposició o engany. I tractarem de no complicar el projecte essencial, de mantenir-lo en les línies mínimes de la màxima simplicitat.

28.- **Els partits polítics**.- El domini públic vivent té frontisses tant amb el domini estatal com amb el domini privat. Amb el domini estatal té, entre altres, els partits. Si els partits fossin allò que han d’ésser, tindrien llurs arrels enfonsades en el domini públic -cada militant és a més una persona del poble, pertanyent a una llar i, si fós comissionat, fóra participant d’una Assemblea Pública en qualsevol dels seus nivells. Ells controlarien l’Estat, a qualsevol nivell, en nom del poble, a qualsevol nivell. Ara no. Ara és l’Estat, als nivells sempre més alts, qui controla el poble a tots els nivells. Ara els partits són els representants de l’Estat per dominar el poble. Ensinistren els seus joves cadells en l’avidesa per assolir o per mantenir el poder a qualsevol preu. És llastimós. Una vera democràcia es mesura per la capacitat que té un grup incipient d’assolir la representació del poble en l’Estat. Ara, amb rares i petites excepcions, el conjunt dels partits parlamentaris, eternitzats en llurs posicions de poder, constitueixen unes oligarquies inamovibles i fins les mateixes persones sovint es perpetuen en una permanència o alternància en el poder executiu (els de 1ª categoria) o en el món parlamentari (els de 2^a) de manera penosa. Aquestes oligarquies es mantenen mitjançant un ampli pacte de conveniències (domini dels medis educatius i medis comunicatius de masses), sense sentiment de comunitat, entre ells, a esquena del poble, que fa que s’assemblin escandalosament al partit únic d’una tirania. I amb unes discussions i pseudodiscrepàncies televisives de riure.

29.- **Un exemple: el programa del poble**.- Us posarem un exemple de com podrien anar les relacions entre el domini públic o popular, sobirà i el domini polític, estatal, oficial, ministerial, servidor. Cal tancar equilibradament el cercle: autoritat → poble, poble → autoritat. En etapa electoral: l’Assemblea oberta de cada nivell de cada territori (en el cas d’un municipi, no és l’Ajuntament, car aquest és l’estat a nivell municipal) és convocada per a consensuar i contractualitzar els interessos i les il·lusions del barri, municipi, etc. D’ací en surt el programa públic de barri, municipi, ... A continuació es convoquen els representants dels partits polítics que siguin presents en aquell àmbit. Tots alhora. Se’ls exposa el programa. Ells el consulten amb els seus respectius comitès centrals. En successives sessions es dialoga: poble - polítics. Dels acords o desacords entre el poble i els polítics s’aixeca acta notarial. Així el poble acaba sabent que vol: opinió i decisió públiques. Després la gent vota qui vol, segons allò que ha vist i sentit. La gent pot fer allò que s’ha reservat de fer, segons l’esmentat principi de subsidiarietat i pot, a més, recordar els compromisos dels polítics electes i criticar-ne l’execució ben o mal posada per obra durant el quadrienni. Quatre anys després, al nou període electoral, en l’Assemblea, davant dels partits es llegeix l’acta notarial de la convocatòria anterior. “¿Ha estat aquest partit, en aquest quadrienni, representant o suplantador del poble?”. Per a això cal que el poble recuperi la seva majoria d’edat, la seva fe en si mateix, la seva memòria col·lectiva, el sentit de llibertat i de responsabilitat, la seva ampla i gratificadora dimensió social que satisfà aquell amagat i reprimat desig d’universalitat que tots duem dintre. No cal dir que fóra encara més expeditiu que tots els càrrecs d’autoritat legislativa o governativa, a complert llur termini legal, que caldria curt, fossin jutjats d’ofici per a glòria o càstig de les seves actuacions.